

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO
DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI
ZA ROK 2021**

**Małgorzata Pietruszka
Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego**

1. Informacje ogólne.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski realizuje działania własne Gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie zgodnie z:

1. ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
2. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,
3. dokumentami prawa miejscowego precyzującymi sposoby działania Zespołu – UCHWAŁA NR XL/124/2020 RADY MIASTA OSTROWCA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania,
4. Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2021.

Jak stanowi preambuła ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie: „Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności”. Przemoc w rodzinie jest poważnym zagrożeniem zarówno dla prawidłowego funkcjonowania rodziny, jak i jej poszczególnych członków. Częstym powodem kłótni, które prowadzą do sytuacji przemocowych, jest alkohol, brak zatrudnienia a co za tym idzie brak środków finansowych, trudności wychowawcze, choroba. Bardzo poważny wpływ na obecną sytuację w rodzinach ma pandemia i czas izolacji. Okres kwarantanny czy też izolacji w wielu rodzinach spowodował wystąpienie sytuacji przemocowych.

W 2021 roku Zespół Interdyscyplinarny działał zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej związanymi z zaistniałą w kraju sytuacją epidemiologiczną.

2. Skład Zespołu.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: Policji, Straży Miejskiej, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ochrony zdrowia, oświaty i organizacji pozarządowych, co pozwala na wielowymiarową współpracę w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Zespół składa się z 16 osób (stan na 31.12.2021 r.):

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – 4 przedstawiciele (w tym przewodnicząca Zespołu),
- Komenda Powiatowa Policji – 2 przedstawiciele,
- Straż Miejska – 1 przedstawiciel,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - 1 przedstawiciel,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - 1 przedstawiciel,
- Zespół Kuratorski przy Sądzie Rejonowym - 1 przedstawiciel,
- Zespół Opieki Zdrowotnej - 1 przedstawiciel,
- Polski Czerwony Krzyż - 1 przedstawiciel,
- Świętokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego - 1 przedstawiciel,

- Wydział Edukacji i Spraw Społecznych Urzędu Miasta - 1 przedstawiciel,
- Wydział Edukacji, Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego - 1 przedstawiciel,
- Agencja Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o. – 1 przedstawiciel.

3. Działalność Zespołu.

W 2021 r. odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego: **11.02.2021 r., 27.05.2021 r., 17.08.2021 r., 23.09.2021 r., 11.10.2021 r. i 02.12.2021 r.** Podjęto 2 uchwały. Na posiedzeniach zajmowano się diagnozowaniem problemu przemocy w poszczególnych rodzinach i działaniami, jakie były podejmowane w związku z realizacją procedur „Niebieskie Karty”. Prowadzone były dyskusje na temat poszerzenia współpracy z oświatą i ochroną zdrowia. Omawiano przepisy. Szukano nowych rozwiązań w celu rozbudowania oferty działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski i polepszenia współpracy z jednostkami zaangażowanymi w działania antyprzemocowe na terenie Gminy. Zespół zorganizował i wziął udział w szkoleniu – „Procedura „Niebieskie Karty” w praktyce” i superwizji. Kontynuowano współpracę z mediami. Zespół brał udział w akcjach organizowanych przez Zespół ds. Organizowania Społeczności Lokalnej i Zespół ds. Rodzin, tj. m.in.: zabawa andrzejkowa dla dzieci, spotkanie z Mikołajem. Współpracowano z Okręgowym Ośrodkiem Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przemocą i podjęto wspólne działania z Ośrodkiem Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży „Blżej”. Starano się podejmować wiele działań w celu podniesienia świadomości społecznej mieszkańców na temat zjawiska przemocy i sposobów na jej przeciwdziałanie. Opracowano materiały promocyjne. Niestety, również i w tym roku ze względu na pandemię wiele planów i działań musiało zostać dostosowanych do sytuacji z tym związanej.

4. Kampanie i szkolenia.

- **21-28.02.2021 r.** – Tydzień pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przemocą.
- **04.10-06.10.2021 r.** – Udział w „Szkoleniu z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” organizowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego.
- **22.10.2021 r.** – Organizacja i udział w superwizji dla przedstawicieli podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W superwizji wzięły udział 23 osoby.
- **22.10.2021 r.** – Organizacja i udział w szkoleniu dla profesjonalistów, osób pracujących w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego, pn. „Procedura „Niebieskie Karty” w praktyce”. W szkoleniu wzięły udział 34 osoby.
- **26.10.2021 r.** - Udział w konferencji organizowanej przez Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim, pn. „Przemoc wobec osób starszych, zależnych i niepełnosprawnych.”
- **19.11.2021 r.** - Udział w seminarium edukacyjnym organizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim pn. „Gesty solidarności codziennie w pracy społecznościowej” połączony z kampanią „Białej Wstążki”.

- **25.11.2021 r. – 10.12.2021 r.** - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski wraz z mieszkańcami miasta włączył się w obchody dnia "Białej Wstążki". Do akcji dołączyli ostrowieccy samorządowcy miejscy i powiatowi, pracownicy Urzędu Miasta, Starostwa Powiatowego i goście, przebywający w Starostwie Powiatowym. Przy zachowaniu reżimu sanitarnego prowadzone były działania informujące o kampanii wśród ostrowieckich samorządowców, jak i mieszkańców. Kampania miała swoje miejsce również w mediach.
- **08.12.2021 r.** - Udział w konferencji online organizowanej przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Masz prawo do...”.
- **22.12.2021 r.** - Udział w konferencji szkoleniowej Rzecznika Praw Dziecka dla profesjonalistów.
- **29.12.2021 r.** - Udział w konferencji szkoleniowej Rzecznika Praw Dziecka dla profesjonalistów.

5. Procedura „Niebieskie Karty” na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego w 2021 r.

Od stycznia do grudnia 2021 r. do przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło **126 formularzy „Niebieska Karta – A”**. Na dzień 31 grudnia 2021 r. **119 procedur „Niebieskiej Karty - A”** obejmujących bieżący rok i poprzednie lata zostało zakończonych. Główną przyczyną zamknięcia procedur było ustanie przemocy w rodzinie. Poniższa tabela nr 1 wskazuje podmioty, które założyły „Niebieską Kartę – A” w 2021 r.

Tabela 1: Podmioty uprawnione do założenia „Niebieskiej – Karty A” w 2021 r. wraz z liczbą wszczętych procedur.

Podmiot uprawniony do założenia „Niebieskiej – Karty A”	Liczba „Niebieskich – Kart A”
POLICJA	76
MOPS	45
OŚWIATA	5
OCHRONA ZDROWIA	0
GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	0
INNE	0

Powyższe zestawienie pokazuje dalszą potrzebę dotarcia do oświaty i ochrony zdrowia w celu przeprowadzenia kolejnych działań informacyjnych. Zespół Interdyscyplinarny w 2021 r. podjął działania szkoleniowe w tych jednostkach. Sytuacja w oświacie poprawiła się. Szkolenie przyniosło efekty. Zespół Interdyscyplinarny jest w kontakcie ze szkołami. Współpraca na tej płaszczyźnie w 2021 r. była dużo lepsza. Trzeba zaznaczyć, iż z kolei w szkołach sytuacja ze względu na pandemię jest szczególnie trudna i konieczna będzie ścisła współpraca Zespołu z placówkami oświatowymi, również w sferze organizowania wspólnych przedsięwzięć o charakterze informacyjnym. Jeśli sytuacja epidemiologiczna na to pozwoli zostaną przeprowadzone szkolenia dla pracowników oświaty i ochrony zdrowia oraz akcje informacyjne w szkołach.

W **2021 roku** powołano **124 Grupy Robocze**. Z **2020 roku** przeszło **43 „Niebieskie Karty – A”**. Łącznie w 2021 r. pracowało **167 Grup Roboczych**, które spotkały się **592 razy**. W 2021 r. **116 nowych rodzin** objętych było procedurą „Niebieskie Karty”, w tym ze względu na

problem przemocy psychicznej – **112**, problem przemocy fizycznej – **91** i problem przemocy seksualnej – **4**. Liczba osób w rodzinach objętych procedurą „Niebieskiej Karty” wynosiła **396** w tym: **132** kobiety, **126** mężczyzn i **138** dzieci. Procedura „Niebieskiej Karty” została wszczęta wobec **25** osób starszych (60+). Dla każdej rodziny ustalany był indywidualny plan pomocy, diagnozowano występujący w niej problem, przekazywano informacje o możliwych formach wsparcia. W Grupach Roboczych uczestniczyli przedstawiciele: Policji, pracownicy socjalni, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pedagodzy, kuratorzy, asystenci rodziny, psychologowie. Każda Grupa Robocza powoływana była indywidualnie do potrzeb rodziny. Prowadzone były również działania z rodzinami, które były objęte procedurą „Niebieskie Karty” w poprzednich latach. Łącznie w Grupach Roboczych w **2021** r. brały udział **1783 osoby**. Wykaz i liczbę osób przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2: Wykaz i liczba osób uczestniczących w Grupach Roboczych.

Nazwa podmiotu	Liczba osób
Policjant	584
Zespół Prewencji Kryminalnej	141
Pracownik socjalny	590
Pedagog szkolny/wychowawca	111
Kurator	15
Członek GKRPA	215
Asystent Rodziny	50
Domniemana ofiara przemocy	38
Domniemany sprawca przemocy	35
Psycholog	4

W trakcie podejmowanych działań przez grupy robocze wypełniono:

- 84 formularze „Niebieskich Kart - C” z osobami co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie,
- 35 formularzy „Niebieskich Kart - D” z osobami co do których istnieje podejrzenie że stosują przemoc w rodzinie.

Głównym problemem występującym w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty” było nadużywanie alkoholu. W 2021 r. do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostało skierowanych 49 osób.

Według prowadzonych statystyk pod wpływem alkoholu w trakcie zakładania „Niebieskiej Karty – A” znajdowało się 30 osób. Zestawienie poniżej.

- Mąż – 9,
- Żona – 1,
- Konkubent – 7,
- Syn – 5,
- Brat – 1,
- Ojciec – 4,
- Matka -1,
- Partner – 1,
- Znajomy – 1.

W 2021 r. „Niebieskie Karty – A” zostały wypełnione z*:

- Kobietami – 96,
 - Mężczyznami – 8,
 - Dziećmi – 31.
- * - 2 karty dotyczyły rodzeństwa,
- 1 karta dotyczyła 2 kobiet i 1 dziecka,
- 1 karta dotyczyła 1 kobiety i 2 dzieci,
- 1 karta dotyczyła 1 kobiety i 1 dziecka.

W większości „Niebieskich Kart – A” wpływających do Zespołu, w których członkami rodzin były dzieci, Zespół Interdyscyplinarny składał do Komendy Powiatowej Policji – Wydział Kryminalny zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa. Współpracowano również z Prokuraturą Rejonową i ze szkołami. Zespół Interdyscyplinarny był w stałym kontakcie z Wydziałem Kryminalnym Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim.

6. Działania Zespołu podejmowane w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ramach **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie** realizowane były działania skierowane do domniemych ofiar przemocy, jak i domniemych sprawców. Sytuacja związana z epidemią w kraju, izolacja osób, wpłynęła na większą ilość procedur wszczętych w 2021 r. przez pracowników socjalnych. W 2020 r. były to 22 wszczęte procedury, w 2021 r. suma wynosiła 45. W związku z podejrzeniem stosowania przemocy w rodzinie podejmowane były interwencje pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, które często kończyły się wszczęciem procedury „Niebieskiej Karty”. W celu pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie Zespół we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej realizował poradnictwo specjalisty psychologa i specjalisty profilaktyki uzależnień. Kontynuowano współpracę z Okręgowym Ośrodkiem Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przemocą w Rodzinie. Zwracano również szczególną uwagę na dzieci, które są ofiarami przemocy i często świadkami jej występowania w swoich rodzinach. W celu pomocy dzieciom podjęto współpracę z Ośrodkiem Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży „Bliżej”. Pozostawano w ścisłej współpracy z placówkami oświatowymi działającymi na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski. Poniższe tabele nr 3 i nr 4 pokazują zestawienie podjętych w 2021 r. działań.

Tabela 3: Liczba osób objętych opieką psychologa w MOPS w 2021 r.

Liczba osób objętych opieką psychologa w MOPS	
Psycholog dla dorosłych	263
Liczba konsultacji	709
Liczba rodzin objętych pomocą	212
Liczba członków rodzin	582

Tabela 4: Liczba osób objętych opieką specjalisty profilaktyki uzależnień w MOPS w 2021 r.

Liczba osób objętych opieką specjalisty profilaktyki uzależnień w MOPS	
Liczba przyjętych osób	219
Liczba konsultacji	623
Liczba rodzin objętych pomocą	184
Liczba członków rodzin	488

Osoby wskazane w procedurze jako dotknięte przemocą w rodzinie mogły również skorzystać z innych form pomocy świadczonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Pracownicy socjalni oprócz pomocy psychologicznej proponowali udział w projektach, tj. osłonowych, socjalnych czy też opiekuńczych. Osoby te miały również możliwość skorzystania z pomocy innych instytucji na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego. Wykaz wszystkich instytucji pomocowych jest zamieszczony i uaktualniany na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, adres: <https://mopsostrowiec.pl>, w zakładce Zespół Interdyscyplinarny. Domniemani sprawcy przemocy również mogli skorzystać z pomocy specjalistów. W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej były świadczone usługi prawne, psychologiczne, terapeutyczne uzależnień. Poniższa tabela przedstawia ilość domniemanych sprawców przemocy, skierowanych w 2021 r. przez Zespół Interdyscyplinarny do specjalisty.

Tabela 5: Liczba domniemanych sprawców przemocy skierowanych do specjalisty w 2021 r.

Liczba domniemanych sprawców przemocy skierowanych do specjalisty	
Psycholog dla dorosłych	31
Specjalista profilaktyki uzależnień	31
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	45

7. Podsumowanie.

Działania, które były podejmowane w 2021 r. przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, były spójne z celami **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2015-2021**. Były one dostosowane do sytuacji rodzin, których bezpośrednio dotyczyły. Starano się nawiązywać współpracę z takimi instytucjami i specjalistami, aby oferta była wielopłaszczyznowa. Jak wspomniano na wstępie, pandemia i izolacja wywarły negatywny wpływ na prawidłowe relacje w rodzinach. Starano się podejmować działania mające na celu przede wszystkim pomoc, ale również edukację, poradnictwo, podniesienie świadomości społecznej i łatwy dostęp do informacji mieszkańców Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, szczególnie w tak trudnym czasie. W 2022 r. Zespół Interdyscyplinarny podejmie działania spójne z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2027, który został przyjęty Uchwałą Nr LVI/166/2021 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego dnia 29 grudnia 2021 r. Nowy Program ma na celu stworzenie kompleksowej oferty pomocowej, zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez różnorodne działania, takie jak:

- podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, zmiana postawy społeczeństwa wobec przemocy,
- wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zapewnienie pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy, rozszerzenie współpracy ze specjalistami z różnych dziedzin,
- poprawa różnorodności oferty skierowanej do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wzrost liczby specjalistów świadczących pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

- podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji, które odpowiadają za realizację określonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- poprawa jakości życia osób współzależnych.

Zespół Interdyscyplinarny planuje w 2022 r. roku współudział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, tj.:

1. Międzynarodowy Dzień Rodzin - 23.05.2022 r.
2. Światowy Dzień Praw Osób Starszych – 15.06.2022 r.
3. Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Przemocy wobec Dzieci - 19.11.2022 r.
4. Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka - 20.11.2022 r.
5. Międzynarodowy Dzień Eliminacji Przemocy Wobec Kobiet – Kampania „Biała Wstążka” - 25.11.2022 r.
6. Mikołajki dla dzieci z rodzin zagrożonych przemocą, alkoholizmem oraz dysfunkcyjnych - 06.12.2022 r.